

Pavlos Joannis Koktsidis¹
Anatolia American University,
Department of Political Science and International Relations
Pylaia Thessaloniki (Greece)

316.48(292.46-11)
327(292.46-11)
Original scientific paper
Submitted 09/02/2026
Revised 29/05/2026

Andreas Georgiou²
University of Cyprus,
KIOS Research Centre of Innovation and Excellence
Nicosia (Cyprus)

Accepted 17/06/2026
doi: [10.5937/socpreg60-64806](https://doi.org/10.5937/socpreg60-64806)

PATTERNS OF DIVISION AND WARFARE: NEIGHBOURING KIN GROUPS AND TRANS-BORDER CONFLICTS IN THE EASTERN MEDITERRANEAN³

Abstract: This study examines the relationship between neighbouring kin group populations and the type and intensity of conflicts in the Eastern Mediterranean regional security complex. We test the proposition that the size of transborder kin group clustering is relevant to the type and intensity of conflicts. By examining a total of 194 distinct conflict dyads from 2014-2020, we identify that most conflicts are internationalized, including regional states and global powers and present higher intensity levels compared to other types of conflict. All trans-border conflicts fall into this category. Conflicts with medium-sized kin group concentrations present a positive association with high intensity levels. Intensity in conflicts with high trans-border concentrations is more evenly spread. Eight of the most-deadliest conflicts include trans-border linkages. Comprehensive data show that all high-intensity conflicts include important regional and international state actors.

Keywords: ethnicity, religion, conflict, war, geography, borders, kin groups

¹ pkoktsid@act.edu; <https://orcid.org/0000-0001-8144-8963>

² georgiou.m.andreas@ucy.ac.cy; <https://orcid.org/0000-0002-0989-4309>

³ This work was supported by the University of Cyprus Research Awards Programme 2020–2024. The project was carried out at the University of Cyprus under the title “Rearranging the Security Puzzle in the Eastern Mediterranean: Mapping New Actors and Dynamics from a Low Geopolitical Perspective” (LowGeo). The authors would like to express their sincere gratitude to Prof. Iosif Kovras for his support throughout the project. We are also deeply grateful to Demetris Comodromos and the research team – Emmanouel Papalexandrou, Nefeli Hadjitheodoulou, and Harry-Phillip Telemachou – for their valuable contributions. Finally, we would like to thank Mindlab Cyprus for its web design and digital customization services.

INTRODUCTION

One of the paradoxes of geopolitics in the Eastern Mediterranean is that, despite its inherent complexity, it is often interpreted through overly simplistic explanations to understand the dynamics of regional instability and define the security challenges (“war for oil,” “Imperialism,” “Islam vs. Christianity”). However, following the dramatic chain of events of the so-called “Arab Spring”, broader international audiences have become more acquainted with the volatile internal fabric of the region and the antagonisms stemming from the fragmented social fabric across the region. By and large, the explosive re-emergence of ethno-religious divisions in the Middle East, and the diffusion of conflict across the region, have raised serious questions concerning national cohesion, legitimacy, and governability of regional states (Kepel, 2020; Kepel, 2021; Ahram, 2020; Lynch, 2016; Melamed, 2022). The revelation of an internally fragmented and highly competitive regional system in the broader Middle East region, and more particularly in the security subsystem of the Eastern Mediterranean, means that focusing exclusively on “high geopolitics” and “great power diplomacy” is not enough to understand the deep currents of conflict and change flowing across the region, without developing an understanding of the internal configurations (in-trastate) and trans-regional dynamics within and across state borders (Hashemi & Postel, 2017; McHugo, 2018; Saouli, 2020; Stivachtis, 2018; Kefala, 2018; Tholens, 2017). Alongside the analysis of international power politics, the endogenous competitive divisions and security interdependencies in the region call for a parallel adoption of bottom-up approaches to investigate the nature and dynamics of conflicts in the region. This article explores the potential association of ethno-religious concentrations with the type and intensity of conflict in the subregional context of the Eastern Mediterranean.

For our research, we have drawn a detailed picture of the region’s fragmented ethno-religious composition to explore and assess the impact of transnational linkages on the type and intensity of regional conflicts. Our study develops in three interrelated phases: i) mapping and digitalizing the ethno-demographic geography of the Eastern Mediterranean region, ii) registering the number, intensity, type, and location of conflicts from 2014-2020, and iii) classifying state and non-state actors, and identifying rivalries and alliances. Overall, we aim to obtain a better understanding of the relationship between ethnic demographics, conflict, and local power dynamics in the Eastern Mediterranean and enrich conflict research with more accurate and reliable data.⁴

⁴ For a detailed overview of the project please visit: <https://www.facebook.com/LowGeoEasternMediterraneanProjectUCY>

For a geospatial visualization of data on ArcGis please visit: Dataset A Ethnospatial Divisions. <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/d6128e77f0a54a00918907d32ba93568>

For a geospatial visualization of data on ArcGis please visit Dashboard B Conflict Dyads - Casualties, Type, Location. <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/14ec3eb7239d4680ad2a583597a21e6d>

For a geospatial visualization of data on ArcGis please visit Dashboard B and C: Conflict Dyads - Allied and Rival Groups <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/14ec3eb7239d4680ad2a583597a21e6d>

THEORETICAL CONCEPT AND OBJECTIVES

The Eastern Mediterranean region is distinctively characterised by a transnational ethnic and religious underlayer that cuts across state borders. This distinct sub-regional space is typically defined by its proximity and access to the Mediterranean Sea, with no point lying farther than 300 km from the sea. Politically, it is bounded by Turkey, Syria, Lebanon, Israel and the Gaza Strip, Egypt, Libya (Cyrenaica), the island-state of Cyprus, and Greece (Steiner & Killebrew, 2013; Gatier, Gubel et al., 2001). Its underlying substructure is defined by extensive ethno-territorial overlaps between contesting majority-minority communities and a variation in power relations. It is precisely this pernicious constellation that makes the Eastern Mediterranean one of the world's most interesting areas that requires attention and study, but also one of the most enigmatic places, with its strategic nuance matched only by its volatility and instability. Successive crises in the broader MENA region have resulted in disruptive tensions and instability, calling into question the legitimacy and meaningfulness of traditional notions of state sovereignty and the legitimacy of state borders in the region. In fact, these major pillars of contemporary state-building have become so contested that they have lost much of their factual and effective applicability (Kaufman, 2014; Mabon, 2020; Meier, 2019; Del Sarto, 2017; Schofield, 2018; Fawcett, 2017). Undoubtedly, state-inception and border delimitation in the region have largely been the product of colonial design, while some of the ensuing disputes are connected to the post-colonial legacy. By and large, the British and French arbitrary delimitation of administrative zones and state borders in the region resulted in the fragmentation of traditional ethno-religious biospheres (Barr, 2011). First, the delimitation of state borders within the historical habitat of indigenous communities has spawned residues of dissatisfaction, which fuelled the reactions of the local ethno-religious communities. As highlighted by Fawcett (2005), borders split ethnic or religious groups across multiple states (e.g., Kurds, Christians, Druze, Arab tribes, etc.), disrupting and fragmenting their historical habitats. The spread and division of ethnic and religious groups across the region have remained the region's most defining structural characteristic. Secondly, colonial support to compliant national elites ruling over a heterogeneous pool of ethnic and religious populations has given birth to a system of authoritarianism and oppression (Arsan, 2000; Phillips, 2016). As Gelvin (2020) points out, colonial powers have often propped up minority regimes or ruling elites that lacked broad legitimacy, leading to internal grievances that could easily spill over across borders. Sectarian governments demanded that their multi-confessional citizens portray a new state-centric loyalty, whereas insecurity and lack of legitimacy meant that political privileges and access to power were associated with sectarian belonging (Hashemi & Postel, 2017). Hence, as Lynch (2016) details in his analysis, sectarian grievances in one country can quickly resonate and mobilize groups across borders, leading to the regionalization of conflicts. Thirdly, regional states and great power involvements have often exploited these ethno-territorial conditions to infiltrate, project their power, and counter geopolitical rivals by supporting their respective proxies. This 'proxy warfare' is a key mechanism of conflict diffusion, turning local disputes into regional confrontations (Phillips & Valbjørn, 2018; Phillips, 2016). The explosive mixture of spatial fragmentation (borders), lack of legitimacy (sovereignty), and external intervention has created an exceptionally antagonistic and

particularly volatile ethno-political nexus, marred by frequent eruptions of crises and war. Yet while it may sound fairly reasonable to link the colonial legacy of the region with the sources of conflict, unravelling this complex relationship requires a more systematic and thorough exploration of data and dynamics.

Following the prelude of the US-Iraq invasion in 2003, which practically unleashed the forces of local sectarianism, the ensuing repercussions of the so-called 'Arab Spring' protests (2010-2011) have ultimately revealed the inside-out version of instability in the region, mirroring the endogenous dynamics, agency, and volition of local parties and actors. The cataclysmic wave of the anti-authoritarian social protests across the region snowballed from Tunisia and Egypt, and then to Libya, Yemen, and Syria, engulfing the entire region in social chaos and warfare. In the case of Libya, Yemen, and Syria, protests culminated in the eruption of protracted military conflicts and the establishment of competing authoritarian factions. Practically, dissident groups, ethnic and religious communities, tribal clans, and political movements, with no trust in each other's intentions, transformed their anti-regime actions into a multifaceted zero-sum war of domination between competitive factions.

The viral spread of protest and violence indicated linkages and aspirations that went beyond national borders and demonstrated the enduring potency and persistence of sectarian geopolitics in the region. Hence, contrary to the study of inter-state relations or 'great power politics', the adoption of a "lower geopolitical perspective" of a region-centred analysis allows for decomposing the region's "internal and transnational dynamics" given the existence of the multiple and heavily politicised affiliations stretching across the region. We therefore seek to unveil a more accurate representation of the region's delicate ethno-political and religious synthesis by exploring what lies beneath the obscuring superstructure of regional 'nation-states'. The clustering of regional conflicts across borders suggests that the "closed polity" approach to studying ethnic conflict, which treats countries as insulated units, is highly inadequate, if not outright irrelevant (Carmignani & Kler, 2016). Consequently, the rejuvenated strategic significance of the Eastern Mediterranean and the relativization and contestation of state sovereignty in the region necessitate moving beyond the nation-state level of analysis in favour of a more holistic "bird's-eye view" of the region. Yet the task of researching the ethno-religious demographics of the region is still dependent on coarse-grained and fuzzy estimations (Weidmann, 2009a, p. 119). This lack of valuable data constitutes an inherent handicap for conflict analysts who want to understand what lies beneath the façade of state sovereignty. This study, however, does not simply seek to address the information gap on ethno-demographic data but aims to correlate the competitive heterogeneity across borders with the type and intensity of conflicts. The study aims to avoid the risk of engaging in a superficial and simplified analysis of security in the region by considering the interconnectedness and heterogeneity of the space within which actors develop their security objectives. Moreover, the study seeks to provoke an inquiry that challenges the sterile state-centric ways of understanding and analyzing the region, and examines the potency of substate actors to co-formulate the security environment. Besides, without understanding the impact of the region's transnational ethno-religious linkages, neither order in such a complex area nor any kind of equilibrium could ever be successfully promoted from "above" to stabilize the internal geopolitical landscape.

TRANSBORDER GROUP CONCENTRATIONS AND CONFLICT

Internal challenges faced by authoritarian regimes in the broader MENA region have resulted in the uncovering of the political significance of the region's heterogeneity, while setting the conditions for the development of political interactions between ethnic groups beyond state borders. Notably, the influence of ethnic concentrations and interactions on the likelihood, type, and intensity of conflicts has become a major component of contemporary conflict research (Cederman, Wimmer & Min, 2010; Gurses, 2015; Cederman, Gleditsch, Salehyan, et al., 2013; Buhaug, Cederman & Rød, 2008; Cederman, Girardin & Gleditsch, 2007; Forsberg, 2008; *Ibid.*, 2009; Koktsidis, 2014). Ted Robert Gurr was among the first to comment that group *protest and rebellion* in one country can affect ethnic kin groups in nearby states, suggesting a correlation between ethnic kin groups (*geographic concentrations*) and the spatial diffusion of conflict (Gurr, 2000). Mehmet Gurses also finds that the presence of ethnic kin in neighbouring countries can significantly affect the dynamics of conflicts (Gurses, 2015). More specifically, his study demonstrates that more than half of all ethnic groups that have rebelled against their governments since 1950 have ethnic ties that transcend national borders (*Ibid.*, p.142). Ayres and Saideman have specifically observed that separatist violence in one country by one ethnic group increases the intensity of conflict in nearby states with the same kin populations, and it generally increases the likelihood of the conflict spreading to a nearby state (Ayres & Saideman, 2000). Scholarly work generally suggests that the existence of transnational ethnic ties can be a powerful factor in determining the *likelihood* and the *type* of conflict in a certain location, especially between bordering states sharing ethnic kin populations (Davis & Moore, 1997; Caprioli & Trumbore, 2003; Petersen, 2003; Woodwell, 2014). First, much of the existing literature on group settlement patterns and conflict focuses on internal heterogeneity (diversity) and group concentration (size). Broadly, Matuszeski and Schneider (2006) observed that higher diversity and higher clustering, respectively, should be associated with a higher incidence of civil war. To put it simply, territorially concentrated groups in ethnically mixed areas are more likely to experience war. Weidmann observes that the concentration of ethnic kin population does correlate with a higher risk of conflict. Weidmann's analysis seems to suggest that the relationship between ethnic group concentration in heterogeneous environments and conflict hinges on increased interaction opportunities, though his conclusion remains ambiguous (Weidmann, 2009b). Hegre and Raleigh (2005) studied the possibilities of conflict spreading across borders by measuring the size of population concentrations using ACLED (Armed Conflict Location and Events Dataset). They concluded that conflict events tend to have frequencies in proportion to the size of the population in a given location where populations cluster locally (*Ibid.*). In another study, Weidmann, Rød, and Cederman (2010) argue that "groups living as a concentrated majority face a much greater risk of conflict than others, whereas the second most disposed to conflicts are the ones with concentrated minorities, while urban and dispersed groups are the least risk-prone." (Weidmann, Rød & Cederman, 2010, p. 495). Similarly, Cederman, Gleditsch, Salehyan et al. (2013) find that the presence of transboundary ethnic groups increases the risk of conflict, adding that both size and group concentration are likely to influence a group's

ability to engage in conflict. In principle, concentration and size play a significant role in the spread of conflict across borders. In their seminal examination of transborder ethnic groups and war, Cederman, Gleditsch, Salehyan et al. (2013) suggest that conflict propensity is highest for transborder ethnic kin groups with intermediate relative sizes (Ibid.). The results of their study confirm the hypotheses of a positive relationship between relative group size and conflict propensity and identify a curvilinear effect of transborder ethnic kin group size on conflict onset (Ibid.). In summary, their study suggests that conflict is more likely to occur in regions where an ethnic group is clustered locally in geographic proximity to its ethnic kin (e.g., Bosnia, Kosovo, the Republic of North Macedonia, the Kurdish territories in Syria, Ukraine, South Ossetia, Iraq and Turkey, Northern Ireland, etc.). Analysts agree that transboundary ethnic groups living as concentrated majorities or minorities in heterogeneous environments face a greater risk of conflict than others (Weidmann, Rød, & Cederman, 2010; Cederman & Girardin, 2007; Weidmann, 2009a; Melander, 2009; Rørbæk & Knudsen, 2017). Hence, evidence indicates a fundamental correlation: transborder concentrations of ethnic kin groups are associated with increased propensity and/or likelihood of conflict spreading across borders (diffusion) (Konaev & Brathwaite, 2019; Buhaug & Gleditsch, 2008). Most of the existing literature on civil wars and ethnic conflict is concerned with explaining the onset of conflict, leaving the question of the intensity of violence under-researched (Collier, Hoeffler, & Rohner, 2009; Fearon & Laitin, 2003; Posen, 1993; Gurr, 2000; Van Evera, 1997). Drawing from existing literature, and regardless of the varying proximate and underlying causes of armed conflict, we can argue that cross-border ethnic kin can become a considerable factor in the diffusion of conflicts across borders and many works have dealt with the impact of geographical configurations on the diffusion of ethnic conflict (Toft, 2003; 2002; Weidmann, Rød & Cederman, 2010; Weidmann & Ward 2008; Starr & Thomas, 2008).

The burgeoning literature on civil conflicts, however, seldom considers why some civil wars are so much deadlier than others (Lacina, 2006). Cederman, Girardin, and Gleditsch (2009) recognized that despite the existence of a rich case-based literature documenting the observable impact of kin groups on ethnonationalist civil wars, we still know little about their specificities. Although most analysts agree that neighbouring kin groups may increase the likelihood of conflict spreading across borders, they nevertheless possess limited knowledge of how conflict diffusion affects the intensity of conflict. This study explores the degree to which kin group size (independent variable) affects the type and intensity of conflicts (dependent variables). The intensity and type of conflict may therefore be related or partially dependent on the relative size and trans-border concentration of kin groups. This suggests that cross-border kin groups operating in transitional, disorderly, or anarchical environments, such as those of the Middle East and the Eastern Mediterranean, are more likely to produce trans-border conflicts with higher intensities. Toft, for example, has noted that “the territorial distribution of a population may have an equally important but not analogous effect on the intensity of conflict” (Toft, 2003, pp. 185-187). Her inquiry suggested that “conflict intensity is not necessarily proportionate to concentration levels of ethnic kin populations” [i.e., high concentration = high intensity] (Toft, 2002, pp. 82-85). However, studying the relationship between ethnic groups’ settlement patterns and the incidence of ethnic conflict has become one of the most promising approaches to developing

a theoretical framework for explaining the likelihood and intensity of conflict (Hegre & Raleigh, 2005). Although recent empirical studies have supported the proposition that ethnic settlement patterns have explanatory power regarding the intensity of inter-ethnic violence, the question of whether higher levels of ethnic concentration within and across borders coincide with higher conflict intensity has remained largely unanswered (Tkachuk, 2010). Moreover, researchers are still unsure about what the deadliest type of conflict is (cross-border, internationalized, or intrastate). Overall, contemporary analysis has not yet provided any definitive answers as to the impact of cross-border ethnic concentrations on the intensity of violence in ethnic civil wars, and this is partly due to the lack of systematic monitoring and the limited access of researchers to sufficiently reliable data. Summarily, the proposition that cross-border ethnic settlement patterns encourage the diffusion of conflict and affect the intensity of violence must be further explored to reach a more robust conclusion.

RESEARCH DESIGN AND METHODS

This study employs a dyadic conflict classification to measure the type and intensity of conflicts in relation to spatial ethnic kin concentrations. The methodological objective is to examine whether the spatial concentration of neighbouring ethnic and religious kin groups correlates with the type and intensity of armed conflicts in the Eastern Mediterranean between 2014 and 2020. The empirical analysis is based on two interconnected datasets developed within the framework of the LowGeo project: (a) an ethnospatial concentration dataset and (b) a conflict dyad dataset. The datasets were merged through a spatial-relational coding process allowing the comparison of conflict type and intensity levels with transborder ethnic and religious concentrations. The research proceeded in three sequential stages. First, we conducted ethnospatial mapping and demographic coding. Second, we developed a conflict-event and dyadic conflict dataset. Third, we carried out a systematic analysis of concentration levels, conflict type, and conflict intensity. The first stage involved the construction of a district-level ethnospatial dataset covering Turkey, Syria, Lebanon, Israel, the Palestinian Authority, Egypt, and Libya. The unit of spatial analysis consisted of first-order administrative divisions, including governorates, provinces, districts, and regions depending on the country. The ethnodemographic dataset registers the following variables ([Table 1](#)).

The coding framework was developed through the LowGeo Ethnospatial Concentration Codebook. Ethnic and religious groups were assigned standardized identification codes, while political status categories were adapted from the Ethnic Power Relations (EPR) framework (Vogt, Bormann, Rüegger et al., 2015). Ethnodemographic percentages were collected from multiple triangulated sources, including official state censuses, UN demographic reports, EPR datasets, academic demographic studies, conflict-monitoring reports, NGO assessments, and specialized regional research institutes.⁵ Given the absence of fully reliable census data in several conflict-affected states, demographic estimates were cross-validated

⁵ Low Geo Directory of Sources: Ethno-Demographic Concentration. The authors' permission is required for using Directory of Sources.

through source triangulation. In cases where official census data were politically contested or outdated, priority was given to convergent estimates appearing across multiple independent academic and institutional sources. To measure transborder demographic clustering, the study operationalized “kin group concentration” as the proportional presence of the same ethnic or religious community across adjacent border regions of neighbouring states. The coding procedure classified concentrations into three categories (Table 2).

The coding process included both ethnic and religious transborder affiliations. In several cases, conflict dyads overlapped simultaneously with ethnic and religious kinship linkages. For example, Kurdish populations in Turkey and Syria were coded through ethnic concentration indicators, while Sunni Arab populations extending across Syria, Lebanon, and Turkey were coded through both ethnic and religious affiliations. The analysis distinguishes between direct transborder concentrations in adjacent border regions and cross-regional non-bordering affiliations. However, the present study focuses on direct transborder concentrations due to their stronger theoretical relevance for conflict diffusion and militarized interaction. The second stage involved the construction of a regional conflict dyad dataset covering all major armed confrontations recorded between 2014 and 2020. The principal unit of analysis is the conflict dyad, defined as a militarized confrontation between two identifiable actors, including state actors, insurgent organizations, militias, ethnic armed groups, and external intervening powers. Conflict-event data were primarily derived from the Uppsala Conflict Data Program (UCDP), selected datasets from the Ethnic Power Relations (EPR) project, ACLED event reporting, and supplementary regional conflict documentation. The original datasets were expanded manually to include additional regional actors, proxy relationships, and external military interventions not sufficiently captured in existing dyadic datasets. Each dyad was coded according to the following variables (Table 3).

Conflicts were categorized into four intensity scales and four types (Table 4; Table 5).

A conflict was coded as “transborder” only when identifiable kin-group affiliations existed across neighbouring states and these affiliations were directly connected to the conflict dyad through participation, mobilization, support networks, or territorial spillover. To address inconsistencies in existing regional conflict classifications, the study developed a four-tier intensity scale based on cumulative lethality and sustained military activity within each dyad. Conflict intensity was classified as low, medium, high, or very high depending on the degree (severity) of military engagement and casualty levels. The coding process combined quantitative fatality indicators from UCDP and ACLED with qualitative assessments of military mobilization and operational scale. The final stage merged the ethnospatial dataset with the conflict dyad dataset in order to test two principal hypotheses:

(H1): Transborder conflicts are the predominant type of conflicts in the region.

(H2): Transborder kin-group concentrations produce higher intensity conflicts.

The analysis compares conflict intensity levels across different categories of kin-group concentration and conflict type. Particular attention is given to whether medium or high transborder concentrations correspond with disproportionately high levels of violence. The research adopts a region-centred analytical perspective rather than a strictly state-centric approach. This allows the study to capture patterns of conflict diffusion, proxy

warfare, and transnational mobilization that frequently transcend formal state boundaries in the Eastern Mediterranean and Middle East regions.

Methodological limitations must nevertheless be acknowledged. First, ethnodemographic data in the East Mediterranean and Middle East are often politically contested, incomplete, or outdated. Second, many armed actors possess overlapping ethnic, sectarian, ideological, and geopolitical identities, complicating actor classification. Third, casualty estimates vary considerably across datasets and conflict-monitoring agencies. To mitigate these limitations, the study employs triangulation across multiple datasets and combines quantitative coding with qualitative contextual verification. The purpose of the study is therefore not to claim absolute demographic precision, but rather to identify broader spatial and relational patterns linking neighbouring kin-group concentrations with conflict diffusion and intensity.

FINDINGS AND DISCUSSION

Of the 194 conflict dyads between 2014 and 2020, 29.3% or 57 dyads include trans-border linkages, with all of them sharing religious affiliations and with 70.7% of those, or 40/57, sharing ethnic linkages too. In a total of 194, 155 dyads, or approximately 80%, correspond with internationalized conflicts, with 98 of those counted as non-transborder. Internationalized conflicts include the involvement of great powers and regional states. All trans-border conflict dyads fall into that category. Of all internationalized conflicts in the region, more than 1/3 are practically trans-border. Another 37 conflict dyads fall into the category of intrastate conflict, and only 2 conflict dyads connect with interstate conflicts (Table 6).

In a total of 98 *internationalized conflicts without trans-border linkages*, 9 (9.2%) present very high intensity levels, 40 (40.8%) high intensity, 27 (27.6%) medium intensity, and 22 (22.4%) low intensity. Of the *internationalized transborder conflicts*, 12 (21.1%) present very high intensity levels, 15 (26.3%) high intensity, 17 (29.8%) medium intensity, and 13 (22.8%) low intensity. In general, internationalized conflicts present higher intensity levels compared to other types of conflict, with half of those presenting high and very high levels. The involvement of powerful states, with much stronger military capacities, seems to be a critical determinant of intensity. The involvement of third parties in conflicts, be it regional states [Iran, Qatar, Turkey, UAE] or global powers such as Russia, USA, UK, and France, is always present in higher conflict intensity levels. In total, these conflicts present a significant scale of intensity: 76 conflict dyads show high and very high intensity levels (50% of 155 dyads), and another 47 or 48.8% present medium intensity levels.

Table 7 below presents intensity levels associated with the concentration levels of neighbouring kin groups. Of 26 trans-border conflicts with medium transnational kin group concentrations, two present medium intensity, 12 present high, and 12 dyads are associated with very high intensity levels. Conflict dyads with medium-level concentrations across states are fewer than high-concentration dyads. Conversely, in 54 dyads with actors showing high kin group concentrations, 18 relate with medium intensity conflicts, 15 with high, and 2 with very high, whereas 9 dyads with low kin group concentrations match with low intensity conflicts. To put it simply, conflicts with medium-sized concentrations present a clear association with high intensity levels. Intensity in conflicts with high trans-border

concentrations is more evenly spread, yet still most conflict dyads show medium intensity (18). However, both high (15) and very high (12) intensity levels (27 conflicts) correspond with high transborder kin group concentrations. In proportion, data suggests that conflicts with high and very high intensity levels match better with medium transborder concentrations (24/26), as opposed to high and very high transborder kin group concentration levels (27/54). Though fewer in number, medium-sized transborder concentrations can be particularly deadly. All conflicts involve active third parties, such as regional states and/or great powers.

Finally, [Table 8](#) lists the deadliest distinct confrontations from 2014-2020. All conflicts listed in the table are internationalized, whereas five of them specifically include affiliated ethnic or religious kin states and substate actors in their conflict dyads. Conflict dyads ranked in fourth, fifth, and sixth position represent transborder links between Syria's radical Sunni Islamists [ISIS] and their religious-ideological supporters in Iraq. These conflict dyads can be clearly counted as internationalized with transborder linkages, although Iraq does not constitute a unit of analysis in our study. We therefore come up with a total of eight internationalized trans-border conflicts. The internationalized but non-transborder civil war between the Government of Syria and the FSA [Free Syrian Army] in 2014 is the deadliest conflict dyad. This dyad alone amounts to 56,581 casualties. By 2014, however, the conflict itself had no spatial effects across the countries under examination, although international actors were still actively involved [Russia, UK, USA, Iran]. At the same time, five conflict dyads involve the active participation of military actors sharing high, medium, and low levels of transborder ethnic and religious kin affiliations in the region, with two of those ranking in the top positions.

CONCLUSION

Our pilot study has sought to examine the pattern consistencies of ethno-demographic affiliations (transborderism) with the type and intensity of conflicts. First, our data reveal that most conflict dyads counted between 2014 and 2020 correspond with internationalized confrontations. Interestingly, neighbouring militant actors from ethnic and religious kin communities do not seem to be involved in conflicts as often as other regional states and international powers. Our present analysis aligns better with Toff's proposition on the non-proportional impact of settlement patterns on conflict intensity. Indicatively, conflict dyads with medium kin group concentrations (KGC) clearly present high and very high intensities. Data on high kin group concentrations and intensity is more unclear. Intensity in such conflicts is spread more evenly. Comprehensive data show that all high-intensity conflicts include important regional and international state actors, but there is only limited evidence that bordering kin groups increase the intensity of conflicts.

Medium-sized groups seem more likely to experience high intensity conflict, as observed in the literature, compared to other concentration levels (Cederman, Gleditsch, Salehyan et al., 2013, 25). Furthermore, all trans-border conflicts include religious affiliation between neighbouring groups. Groups with significant neighbouring kin groups include: the Sunni Muslims in Syria, Turkey, and Lebanon. Medium and high concentrations can be identified in the case of the Kurdish populations in Turkey and Syria. However, as Zartman

noted, “the small number of genuinely transborder conflicts illustrates the exaggerated saliency of ethnic and religious ties across borders, as opposed to the predominance of intrastate conflict and politics” (Zartman 2017, p. 25). There is an acute need for contemporary conflict research to create a more comprehensive and accurate mapping of ethnicities, measure their concentrations and boundaries, and include other specific factors that potentially affect the diffusion, likelihood, and intensity of conflict.

Our study is nevertheless subject to several methodological and analytical limitations. The lack of official, inclusive, and impartial ethno-demographic data, and issues related to the active participation of kin group formations in transborder conflicts, pose the most significant hurdles to the data collection and analysis process. Nonetheless, we have collected data from the most credible sources to fill in the existing gap and provide researchers with updated, sensible, and reflective data. Also, defining and categorizing different types of conflict is a particularly complex task. Distinguishing between international, regionally diffused, and cross-border conflict constitutes an exceptionally arduous task, given that many conflicts can be international, regional, and trans-border at the same time. The quest for precision in the counting of incidents, the grouping of actors, and the categorization of types is a vast methodological and analytical challenge that often requires crude simplification of complexities and dependence on estimates. Finally, there is a need to develop more theoretically sound, data-driven, and empirically grounded research that would give scholars and policymakers a better insight into the environments that are more likely to produce conflict and into the saliency of ethnic and religious ties across the Middle East.

Павлос Јоанис Коктсидис¹
Амерички универзитет Анадолија,
Одељење за политичке науке и међународне односе
Пилаја Солун (Грчка)

Андреас Георгиу²
Кипарски универзитет,
KIOS Истраживачки центар за иновације и извршност
Никозија (Кипар)

ОБРАСЦИ ПОДЕЛЕ И РАТОВАЊА: СУСЕДНЕ СРОДНИЧКЕ ГРУПЕ И ПРЕКОГРАНИЧНИ СУКОБИ У ИСТОЧНОМ МЕДИТЕРАНУ³

(Превод *In Extenso*)

Сажетак: Ова студија испитује однос између популација суседних сродничких група и врсте и интензитета сукоба у регионалном безбедносном комплексу источног Медитерана. Истражујемо тврдњу да је величина прекограничног груписања сродничких група релевантна за врсту и интензитет сукоба. Посматрајући укупно 194 различитих дијада сукоба из 2014–2020. године, утврдили смо да је већина сукоба интернационализована, укључујући и регионалне државе и глобалне силе и постојеће више нивое интензитета у поређењу са осталим врстама конфликта. Сви прекогранични конфликти сврставају се у ову категорију. Конфликти са концентрисаним сродничким групама средње величине представљају позитивну везу са високим нивоима интензитета. Интензитет у конфликтима са високом прекограничном концентрацијом је равномерније распрострањен. Осам најсмртоносних сукоба имају прекограничне везе. Опсежни подаци показују да сви сукоби високог интензитета укључују важне регионалне и међународне државне актере.

Кључне речи: етничка припадност, религија, конфликт, рат, географија, границе, сродничке групе

¹ pkoktsid@act.edu; <https://orcid.org/0000-0001-8144-8963>

² georgiou.m.andreas@ucy.ac.cy; <https://orcid.org/0000-0002-0989-4309>

³ Овај рад је подржао Истраживачки наградни програм Кипарског универзитета за 2020–2024. годину. Пројекат је спроведен на Кипарском универзитету под насловом „Преуређивање безбедносне слагалице у источном Медитерану: Мапирање нових актера и динамике из перспективе ниске геополитичке перспективе”. Аутори би желели да захвале професору Јосифу Коврасу што је подржао пројекат. Дугујемо дубоку захвалност Деметрису Комодромосу и нашем истраживачком тиму који чине: Емануел Папалександроу, Нефели Хацитеодоулоу и Хари-Филип Темемахоу због драгоценог доприноса. Такође захваљујемо *Mindlab Cyprus* за услуге веб дизајна и дигиталне кастомизације.

УВОД

Један од парадокса геополитике на источном Медитерану јесте да се он, упркос унутрашњој сложености, често тумачи претерано поједностављеним објашњењима како би се разумела динамика регионалне нестабилности и дефинисали безбедносни изазови („рат за нафту“, „империјализам“, „ислам наспрам хришћанства“). Међутим, после драматичног низа догађаја такозваног Арапског пролећа, шира међународна јавност се боље упознала са нестабилним унутрашњим ткивом региона и антагонизмима који проистичу из фрагментираних друштвеног ткива широм региона. Експлозивно поновно појављивање етно-религијских подела на Блиском истоку и ширење сукоба у региону у великој мери су покренули озбиљна питања у погледу националне кохезије, легитимитета и управљања регионалних држава (Kerel, 2020; Kerel, 2021; Ahram, 2020; Lynch, 2016; Melamed, 2022). Откривање интерно фрагментисаног и високо конкуритивног регионалног система на ширем подручју Блиског истока, а нарочито у безбедносном подсистему источног Медитерана, значи да усредсређивање искључиво на „високу геополитику“ и „дипломатију великих сила“ није довољно за разумевање дубоких струја сукоба и промена које теку кроз овај регион, без додатног разумевања интерних конфигурација (унутардржавних) и трансрегионалне динамике у оквиру и ван државних граница (Hashemi & Postel, 2017; McHugo, 2002; Saouli, 2020; Stivachtis, 2021; Kefala, 2018; Tholens, 2017). Поред анализе политике међународних сила, ендogene конкуритивне поделе и безбедносне међузависности у региону захтевају паралелно усвајање приступа одоздо нагоре како би се истражила природа и динамика сукоба у региону. Овај рад испитује потенцијалну повезаност етно-религијских концентрација са врстом и интензитетом сукоба у подрегионалном контексту источног Медитерана.

За ово истраживање смо направили детаљну слику фрагментисаног етно-религијског састава региона како бисмо испитали и проценили утицај трансационалних веза на врсту и интензитет регионалних сукоба. Наша студија има три међусобно повезане фазе: 1) мапирање и дигитализација етно-демографске географије подручја источног Медитерана, 2) регистровање броја, интензитета, врсте и локације сукоба у периоду 2014–2020, и 3) класификација државних и недржавних актера и препознавање ривалитета и савеза. Укупно гледано, имамо за циљ да боље разумемо однос између етничке демографије, сукоба и локалне динамике моћи на источном Медитерану и да обогатимо истраживање сукоба тачнијим и поузданијим подацима.⁴

⁴ За детаљан преглед пројекта посетите: <https://www.facebook.com/LowGeoEasternMediterraneanProjectUCY>

За геопросторну визуелизацију података на ArcGis-у посетите: Скуп података А: Етно-просторне поделе. <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/d6128e77f0a54a00918907d32ba93568>

За геопросторну визуелизацију података на ArcGis-у посетите: Контролна табла Б: Дијаде сукоба – Жртве, врста, локација <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/14ec3eb7239d4680ad2a583597a21e6d>

За геопросторну визуелизацију података на ArcGis-у посетите: Контролна табла Б и Ц: Дијаде сукоба – савезничке и ривалске групе; <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/14ec3eb7239d4680ad2a583597a21e6d>

ТЕОРИЈСКИ КОНЦЕПТ И ЦИЉЕВИ

Регион источног Медитерана упадљиво се препознаје по транснационалном етничком и верском слоју који пресеца државне границе. Овај препознатљив подрегионални простор обично се дефинише близином и излазом на Средоземно море, при чему ниједна тачка није удаљена од мора више од 300 километара. У политичком смислу, овај регион окружују Турска, Сирија, Либан, Израел и појас Газе, Египат, Либија (Киренаика), острвска држава Кипар и Грчка (Steiner & Killebrew, 2013; Gatier, Gubel et al., 2001). Његова основна подструктура дефинисана је опсежним етно-територијалним преклапањима између супротстављених заједница већине и мањине и варијацијама у односима моћи. Управо ова неповољна конфигурација чини источни Медитеран једним од најзанимљивијих подручја на свету које захтева пажњу и изучавање, али исто тако и једно од најенигматичнијих места чијој стратешкој изнијансираности парирају само његове несталност и нестабилност. Узастопне кризе у ширем региону Блиског истока и Северне Африке резултирале су разарајућим тензијама и нестабилношћу, доводећи у питање легитимитет и смисао традиционалних појмова државног суверенитета и легитимитет државних граница у региону. У ствари, ови главни стубови савремене државотворности оспорени су до те мере да су изгубили велики део своје чињеничне и ефективне примењивости (Kaufman, 2014; Mabon, 2020; Meier, 2019; Del Sarto, 2017; Schofield, 2018; Fawcett, 2017). Нема сумње да су оснивање државе и раздвајање граница у региону увелико били производ колонијалних планова, док су неки од наредних спорова повезани са постколонијалним наслеђем. Углавном, британско и француско произвољно разграничење административних зона и државних граница у региону довело је до распарчавања традиционалних етно-религијских биосфера (Bart, 2011). Прво, разграничење држава у оквиру историјског пребивалишта аутохтоних заједница изазвало је извесно незадовољство, што је потпирило реакције локалних етно-религијских заједница. Као што истиче Фосет (Fawcett, 2005), границе деле етничке или верске групе у више држава (нпр. Курди, хришћани, Друзи, арапска племена итд.), нарушавајући и фрагментирајући њихова историјска пребивалишта. Ширење и подела етничких и верских група широм овог региона и даље је његова структурна карактеристика која га највише дефинише. Друго, колонијална подршка послушним националним елитама које владају хетерогеним скупом етничких и верских популација довела је до система ауторитаризма и утњетавања (Arsan, 2000; Phillips, 2016). Како Гелвин (Gelvin, 2020) наглашава, колонијалне силе често су подржавале мањинске режиме или владајуће елите којима је недостајао широк легитимитет, изазивајући на тај начин унутрашње незадовољство које би се лако могло проширити преко граница. Пристрасне владе захтевале су да њихови мултиконфесионални грађани прикажу нову државноцентричну лојалност, док су несигурност и недостатак легитимитета значили да су политичке привилегије и приступ моћи били повезани са припадношћу посебној групи (Hashemi & Postel, 2017). Стога, као што Линч (Lynch, 2016) детаљно показује у својој анализи, фанатично незадовољство у једном земљи може брзо да одјекне и мобилише групе преко граница, што доводи до регионализације сукоба. Треће, повезаност регионалних држава и великих сила често је искоришћавала ове

етно-територијалне услове за инфилтрацију, наметање своје моћи и супротстављање геополитичким супарницима подржавајући њихове заступнике. То „посредничко ратовање“ је кључни механизам ширења сукоба, који локалне спорове претвара у регионалне конфронтације (Phillips & Valbjørn, 2018; Phillips, 2016). Експлозивни спој просторног распарчавања (граница), недостатка легитимитета (суверенитета) и спољних интервенција створио је изузетно антагонистичку и посебно несталну повезаност коју нарушава често избијање криза и ратова. Међутим, иако можда звучи прилично разумно повезивати колонијално наслеђе овог региона са изворима сукоба, разумевање овог сложеног односа изискује систематичније и темељније испитивање података и динамике.

Након увода у америчку инвазију на Ирак 2003. године, која је практично ослободила снаге локалног секташтва, последице протеста такозваног Арапског пролећа (2010–2011) на крају су у потпуности откриле слику нестабилности у региону, одражавајући ендегену динамику, учешће и вољу локалних странака и актера. Катаклизмични талас антиауторитарних друштвених протеста широм региона кренуо је из Туниса и Египта и затим захватио Либију, Јемен и Сирију, изазивајући друштвени хаос и ратове у читавом региону. У случају Либије, Јемена и Сирије, протести су достигли врхунац избијањем дуготрајних војних сукоба и успостављањем супротстављених ауторитарних фракција. Наиме, дисидентске групе, етничке и верске заједнице, племенски кланови и политички покрети који нису имали узајамног поверења у намере, претворили су своје антирежимске активности у вишестрани рат доминације са нултим резултатом између конкурентских фракција.

Вирално ширење протеста и насиља указало је на везе и тежње које су превазилазиле националне границе и демонстрирале трајну снагу и упорност пристрасне геополитике у региону. Стога, супротно истраживању међудржавних односа или „политике великих сила“, усвајање „ниже геополитичке перспективе“ у анализи усредсређеној на регион омогућава разградњу „унутрашње и транснационалне динамике“ региона с обзиром на постојање вишеструких и јако политизованих веза које се протежу широм региона. Због тога покушавао да откријемо тачнији приказ осетљиве етно-политичке и верске синтезе региона истражујући шта лежи испод збуњујуће надградње регионалних „националних држава“. Груписање регионалних сукоба преко граница сугерише да је приступ „затворене политике“ у проучавању етничких сукоба, који третира земље као изоловане јединице, крајње неадекватан, ако не и потпуно ирелевантан (Carmignani & Kler, 2016). Последично, обновљени стратешки значај источног Медитерана и релативизација односно оспоравање државног суверенитета у региону захтевају померање са нивоа националних држава у анализи према холистичкој, „птичјој“ перспективи региона.

Ипак, задатак истраживања етно-религијске демографије овог региона и даље зависи од грубих и нејасних процена (Weidmann, 2009a, стр. 119). Овакав недостатак драгоцених података представља инхерентни хендикеп за аналитичаре сукоба који желе да схвате шта лежи испод фасаде државног суверенитета. Наша студија, међутим, не покушава само да се позабави информационом празнином у етно-демографским подацима већ има за циљ да повеже конкурентску хетерогеност преко граница са врстом и интензитетом сукоба. Она настоји да избегне ризик спровођења

површне и поједностављене анализе безбедности у региону тако што разматра међусобну повезаност и хетерогеност простора у оквиру којег актери развијају своје безбедносне циљеве. Осим тога, наша студија покушава да подстакне испитивање као изазов за стерилне државно-центричне начине разумевања и анализирања датог региона, и истражује моћ субдржавних актера да заједно формулишу безбедносно окружење. Исто тако, без разумевања утицаја транснационалних етно-религијских веза у региону, никада „одозго“ неће бити успешно остварен било какав поредак у таквом сложенем подручју нити нека равнотежа да би се стабилизовала унутрашња геополитичка сцена.

КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ПРЕКОГРАНИЧНИХ ГРУПА И СУКОБИ

Унутрашњи изазови са којима се суочавају ауторитарни режими у ширем региону Блиског истока и Северне Африке довели су до откривања политичког значаја хетерогености региона, истовремено постављајући услове за развој политичких интеракција између етничких група ван државних граница. Пре свега, утицај етничких концентрација и интеракција на вероватноћу, врсту и интензитет сукоба постао је главна компонента истраживања сукоба данас (Cederman, Wimmer & Min, 2010; Gurses, 2015; Cederman, Gleditsch, Salehyan et al., 2013; Buhaug, Cederman & Rød, 2008; Cederman, Girardin & Gleditsch, 2007; Forsberg, 2008; Ibid., 2009; Koktsidis, 2014). Тед Роберт Гур био је међу првима који су коментарисали да групни *процеси* и *поделе* у једној земљи могу утицати на етничке сродничке групе у оближњим државама, указујући на корелацију између етнички сродничких група (*географске концентрације*) и просторне распрострањености сукоба (Gurr, 2000). Мехмет Гурсес такође сматра да присуство етничких сродника у суседним земљама може значајно утицати на динамику сукоба (Gurses, 2015). У ужем смислу, његова студија показује да је више од половине свих етничких група које су се побуниле против својих влада од 1950. године до данас имало етничке везе које превазилазе националне границе (Ibid., str. 142). Ајрес и Сајдеман нарочито примећују да сепаратистичко насиље једне етничке групе у некој земљи повећава интензитет сукоба у суседним земљама са истим сродничким становништвом, а то уопштено повећава вероватноћу ширења сукоба у суседној земљи (Ayres & Saideman, 2000). Научни радови углавном указују да постојање транснационалних веза може бити снажан чинилац у утврђивању *вероватноће* и *врсте* сукоба на одређеним локацијама, нарочито између држава које се граниче, а имају етничко сродничко становништво (Davis & Moore, 1997; Caprioli & Trumbore, 2003; Petersen, 2003; Woodwell, 2014).

Прво, велики део постојеће литературе о обрасцима насељавања група и о сукобима усредсређен је на унутрашњу хетерогеност (разноликост) и концентрацију групе (величина). У ширем смислу, Матушески и Шнајдер (Matuszeski & Schneider, 2006) примећују да би већу разноликост и веће груписање требало повезати са већом вероватноћом грађанског рата. Другим речима, територијално концентрисане групе у етнички мешовитим областима много ће вероватније доживети рат. Вајдман

утврђује да је концентрација етничког сродничког становништва заиста повезана са већим ризиком од сукоба. Вајдманова анализа очигледно указује на то да однос између концентрације етничких група у хетерогеним срединама и сукоба зависи од повећаних могућности интеракције, мада његов закључак остаје двосмислен (Weidmann, 2009b). Хегре и Рели (Hegre & Raleigh, 2005) су проучавали могућности ширења сукоба преко граница тако што су мерили величину концентрације становништва помоћу ACLED (Скуп података о локацијама и догађајима оружаних сукоба). Закључили су да случајеви сукоба обично имају фреквентност у сразмери са величином становништва на датом месту где се популације локално групишу (Ibid.). У другој студији, Вајдман, Род и Седерман тврде да се „групе које живе као концентрисана већина суочавају с много већим ризиком од сукоба од осталих, при чему су на другом месту по изложености сукобима они са концентрисаним мањинама, док су градске и раштркане групе најмање изложене ризику” (Weidmann, Rød & Cederman, 2010, str. 495). Слично томе, још једна студија (Cederman, Gleditsch, Salehyan et al., 2013) утврдила је да присуство прекограничних етничких група повећава ризик од сукоба, додајући да и величина и концентрација групе вероватно утичу на вероватноћу да ће група бити увучена у сукоб. У начелу, концентрација и величина имају значајну улогу у ширењу сукоба преко граница.

У свом фундаменталном испитивању прекограничних етничких група и рата, Седерман, Гледич, Салехајан и сарадници сугеришу да је склоност ка сукобима највећа код прекограничних етничких сродничких група са средњим релативним величинама (Ibid.). Резултати њихове студије потврђују претпоставку о позитивном односу између релативне величине групе и склоности ка сукобима, те препознају криволинијски ефекат величине прекограничних етничких сродничких група и издијања сукоба (Ibid.). Укратко, њихова студија сугерише да ће сукоб много вероватније избити у регионима где је нека етничка група локално концентрисана у географској близини свом етничком сроднику (нпр. Босна, Косово, Република Северна Македонија, курдске територије у Сирији, Украјини, Јужној Осетији, Ираку и Турској, Северна Ирска итд.). Аналитичари се слажу са тиме да се прекограничне етничке групе које живе у концентрисаним већинама или мањинама у хетерогеним срединама суочавају са већим ризиком од сукоба него други (Weidmann, Rød & Cederman, 2010; Cederman & Girardin, 2007; Weidmann, 2009a; Melander, 2009; Rørbæk & Knudsen, 2017). Самим тим, докази указују на основну корелацију: прекограничне концентрације етничких сродничких група повезане су са повећаном склоношћу ка сукобима, односно вероватноћом ширења (дифузије) сукоба преко граница (Konaev & Brathwaite, 2019; Buhaug & Gleditsch, 2008). Постојећа литература о грађанским ратовима и етничким сукобима бави се углавном објашњавањем почетка сукоба, не истражујући довољно питање интензитета насиља (Collier, Hoeffler & Rohner, 2009; Fearon & Laitin, 2003; Posen, 1993; Gurr, 2000; Van Evera, 1997). Ослањајући се на постојећу литературу, и без обзира на различите непосредне и основне узроке оружаних сукоба, можемо тврдити да прекогранично етничко сродство може постати значајан фактор у ширењу сукоба преко граница, па се многи радови баве утицајем географских конфигурација на ширење етничких сукоба (Toft, 2003; 2002; Weidmann, Rød & Cederman, 2010; Weidmann & Ward, 2008; Starr & Thomas, 2008).

Све обимнија литература о грађанским сукобима међутим ретко разматра због чега су грађански ратови толико смртоноснији од других (Lacina, 2006). Седерман, Жирарден и Гледич (Cederman, Girardin & Gleditsch, 2017) утврдили су да, упркос постојању богате литературе о случајевима са приметним утицајем сродничких група на етно-националистичке грађанске ратове, и даље врло мало знамо о њиховим специфичностима. Иако је већина аналитичара сагласна да суседне сродничке групе могу повећати вероватноћу ширења сукоба преко граница, они ипак поседују ограничено знање о томе како ширење сукоба утиче на њихов интензитет. Ова студија истражује степен у којем величина сродничких група (независна варијабла) утиче на врсту и интензитет сукоба (зависне варијабле). Интензитет и врста сукоба стога могу зависити од релативне величине и прекограничне концентрације сродничких група. Ово указује на много већу вероватноћу да ће прекограничне сродничке групе које функционишу у транзиционом, неуређеном или анархичном окружењу, на пример на Блиском истоку и источном Медитерану, изазвати прекограничне сукобе већег интензитета. Моника Тофт, на пример, примећује да „територијална распоређеност становништва може имати подједнако значајан, али не и аналогни утицај на интензитет сукоба“ (Toft, 2003, str. 185–187). Њено истраживање указује да „интензитет сукоба није обавезно сразмеран нивоима концентрације етничког сродничког становништва“ [то јест, висока концентрација = висок интензитет] (Toft, 2002, str. 82–85). Међутим, проучавање односа између образаца насељавања етничких група и инциденце етничких сукоба постало је један од најперспективнијих приступа у развоју теоријског оквира за објашњавање вероватноће и интензитета сукоба (Negre & Raleigh, 2005). Иако најновије емпиријске студије подржавају претпоставку да обрасци етничког насељавања могу да објасне интензитет међуетничког насиља, и даље није потпуно објашњено питање да ли се виши нивои концентрације у оквиру и ван граница поклапају са већим интензитетом сукоба (Tkachuk, 2010). Осим тога, истраживачи и даље нису сигурни која је најсмртоноснија врста сукоба (прекогранични, интернационализовани или унутрашњи). У целини, савремена анализа још није пружила коначне одговоре о утицају прекограничних етничких концентрација на интензитет насиља у етничким грађанским ратовима, а делимични разлог за то јесте недостатак систематског праћења и ограничени приступ истраживача довољно поузданим подацима. Укратко, како би се дошло до поузданијег закључка, неопходно је даље истражити тврдњу да прекогранични обрасци етничког насељавања подстичу ширење сукоба и утичу на интензитет насиља.

ОРГАНИЗАЦИЈА И МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Ова студија користи класификацију дијада сукоба за мерење врсте и интензитета сукоба у односу на просторне концентрације етничких сродника. Методолошки циљ јесте да се испита да ли је просторна концентрација суседних етничких и верских сродничких група у корелацији са врстом и интензитетом оружаних сукоба у источном Медитерану између 2014. и 2020. године. Емпиријска анализа заснована је на два међусобно повезана скупа података развијених у оквиру пројекта LowGeo: (а) скуп података о етно-просторној концентрацији и (б) скуп података о дијадама

сукоба. Скупови су спојени просторно-релационим процесом кодирања који омогућава поређење врсте сукоба и нивоа интензитета који премашују границе етничких и верских концентрација. Истраживање се одвијало у три узастопне фазе. Прво смо спровели етно-просторно мапирање и демографско кодирање. Друго, развили смо скуп података сукоб–догађај и скуп података о дијадама сукоба. Треће, обавили смо систематску анализу нивоа концентрације, врсте сукоба и интензитета сукоба. Прва фаза подразумевала је састављање етно-просторног скупа података на нивоу округа, који је обухватао Турску, Сирију, Либан, Израел, Палестинску управу, Египат и Либију. Јединица просторне анализе састојала се од административних подела првог реда, укључујући гувернате, провинције, округе и регионе, у зависности од државе. Етно-демографски скуп података бележи следеће варијабле ([Табела 1](#)).

Оквир кодирања развијен је у складу са LowGeo шифрама етно-просторне концентрације. Етничким и верским групама додељене су идентификационе шифре, док су категорије политичког статуса прилагођене према оквиру Етничких односа моћи (енг. *Ethnic Power Relations*) (Vogt, Bormann, Rüegger, et al., 2015). Етно-демографски проценти добијени су из бројних триангулисаних извора, укључујући и званичне државне пописе становништва, демографске извештаје УН, скупове података из оквира Етничких односа моћи, академске демографске студије, извештаје о праћењу сукоба, процене невладиних организација и специјализованих регионалних истраживачких института.⁵ Имајући у виду недостатак потпуно поузданих пописних података у неколико држава захваћених сукобима, демографске процене су унакрсно проверене путем триангулације извора. У случајевима где су званични пописни подаци били политички спорни или застарели, приоритет је дат конвергентним проценама које се јављају у вишеструким независним академским и институционалним изворима. Да би се измериле прекограничне демографске концентрације, ова студија је операционализовала „концентрацију сродничких група“ као пропорционално присуство исте етничке или верске заједнице у пограничним регионима суседних држава. Поступак кодирања класификовао је концентрације у три категорије ([Табела 2](#)).

Поступак кодирања обухватио је и етничку и верску прекограничну припадност. У неколико случајева су се дијаде сукоба истовремено преклапале са етничким и верским сродничким везама. На пример, курдска популација у Турској и Сирији кодирана је према показатељима етничке концентрације, док је сунитско арапско становништво широм Сирије, Либана и Турске кодирано како према етничкој, тако и према верској припадности. Анализа прави разлику између директних прекограничних концентрација у суседним пограничним регионима и међурегионалних неграничних афилијација. Међутим, наша студија усредсређена је на директне прекограничне концентрације због њиховог већег теоријског значаја за ширење сукоба и милитаризованих интеракција. Друга фаза подразумевала је састављање скупа података о регионалним дијадама сукоба који покрива све велике оружане сукобе забележене између 2014. и 2020. године. Главна јединица анализе јесте дијада сукоба, дефинисана као милитаризовани сукоб између два препознатљива актера, укључујући

⁵ Low Geo списак извора. Етно-демографска концентрација. За коришћење овог списка неопходно је одобрење аутора.

државе, побуњеничке организације, герилу, етничке оружане групе и мешање сила споља. Подаци о сукобима примарно су добијени из Упсала програма са подацима о сукобима (енг. Uppsala Conflict Data Program), одабраним скуповима података из већ поменутог програма Етнички односи моћи, извештавања о догађајима ACLED и додатне документације о регионалним сукобима. Изворни скупови података проширени су ручно да би обухватили додатне регионалне актере, посредничке односе и спољне војне интервенције који нису довољно описани у постојећим скуповима података. Свака дијада кодирана је у складу са следећим варијаблама ([табела 3](#)).

Сукоби су класификовани на четири скале интензитета и на четири типа ([Таабела 4](#); [Табела 5](#)).

Сукоб је кодиран као „прекогранични“ само када је постојала препознатљива припадност сродничкој групи у суседним земљама, а та припадност је била директно повезана са дијадом сукоба путем учешћа, мобилизације, мрежа подршке или територијалног „преливања“. Да би се позабавили недоследностима у постојећим класификацијама регионалних сукоба, у овом раду смо развили четворостепену скалу интензитета на основу збирне смртности и континуиране војне активности унутар сваке дијаде. Интензитет сукоба класификован је као низак, средњи, висок или веома висок у зависности од степена (тежине) војне укључености и броја жртава. Поступак кодирања комбиновао је индикаторе квантитативне фаталности из програма/пројеката UCDP и ACLED са квалитативним проценама војне мобилизације и скале операција. Последња фаза спојила је етно-просторни скуп података са скупом података о дијадама сукоба да би се испитале две главне претпоставке:

(H1): Прекогранични сукоби су доминантна врста сукоба у региону.

(H2): Прекограничне концентрације сродничких група производе сукобе већег интензитета.

Анализа упоређује нивое интензитета сукоба у свим категоријама концентрације сродничких група и типа сукоба. Посебна пажња посвећена је томе да ли средње или високе прекограничне концентрације одговарају непропорционално високим нивоима насиља. Истраживање примењује аналитичку перспективу усредсређену на регион, а не приступ који је строго усредсређен на државу. Ово омогућава да се у раду прикажу обрасци ширења сукоба, посредничког ратовања и транснационалне мобилизације који често иду ван званичних државних граница у регионима источног Медитерана или Блиског истока.

Међутим, морају се признати методолошка ограничења. Прво, етно-демографски подаци на источном Медитерану и Блиском истоку често су политички спорни или застарели. Друго, многи оружани актери поседују етничке, сектаријанске, идеолошке и геополитичке идентитете који се преклапају, што компликује класификацију актера. Треће, процене жртава се значајно разликују између скупова података и служби које прате сукобе. Да би се ублажила ова ограничења, наша студија примењује триангулацију вишеструких скупова података и комбинује квантитативно кодирање са квалитативном контекстуалном верификацијом. Стога циљ ове студије није да се позива на апсолутну демографску прецизност, већ да препозна шире просторне

и релационе обрасце који повезују концентрације сродничких група са ширењем и интензитетом сукоба.

НАЛАЗИ И ДИСКУСИЈА

Од 194 дијаде сукоба између 2014. и 2020. године, 29,3% односно 57 дијада обухватају прекограничне везе, а све оне деле верску припадност, а у 70,7%, односно 40 од 57 случајева, оне деле и етничку повезаност. Од укупно 194 дијаде, њих 155 или приближно 80% односе се на интернационализоване сукобе, а њих 98 се сврстава у не-прекограничне сукобе. Интернационализовани сукоби обухватају укључивање великих сила и регионалних држава. Све дијаде прекограничних сукоба сврставају се у ту категорију. Од свих интернационализованих сукоба у региону, више од 1/3 практично су прекогранични сукоби. Осталих 37 дијада сукоба спадају у категорију унутардржавних сукоба, а свега 2 дијаде сукоба су повезане са међудржавним сукобима (Табела 6).

Од укупно 98 интернационализованих сукоба без прекограничних веза, њих 9 (или 9,2%) представља веома високе нивое интензитета, 40 (27,5%) висок, 27 (27,6%) средњи, а 22 (22,4%) низак интензитет. Од интернационализованих прекограничних сукоба, њих 12 (21,1%) представља веома високе нивое интензитета, 15 (26,3%) висок, 17 средњи (29,8%) и 13 (22,8%) низак интензитет. Уопштено узев, интернационализовани сукоби представљају високе нивое интензитета у поређењу са осталим врстама сукоба, при чему половина њих има висок и веома висок ниво интензитета. Изгледа да је укључивање моћних држава с много већим војним капацитетима критична детерминанта интензитета. Укључивање трећих страна у сукоб, било да су то регионалне државе (Иран, Катар, Турска, УАЕ) или глобалне силе попут Русије, САД, Велике Британије и Француске, увек је присутно код виших нивоа интензитета сукоба. Укупно гледано, ови сукоби представљају значајну скалу интензитета: 76 дијада сукоба имају високе и врло високе нивое интензитета (50% од 155 дијада), док осталих 47 дијада, односно 48,8%, имају средњи ниво интензитета.

Табела 7 приказује нивое интензитета повезане са нивоима концентрације суседних сродничких група. Од 26 прекограничних сукоба са средњим концентрацијама транснационалних сродничких група, 2 су средњег интензитета, 12 имају висок, а 23 дијада су повезане са веома високим нивоом интензитета. Дијаде сукоба са средњим концентрацијама широм држава малобројније су од дијада с високим концентрацијама. Насупрот томе, у 54 дијаде у којима актери показују високе концентрације сродничких група, њих 18 су повезане са сукобима средњег интензитета, 15 с високим, а 2 с веома високим интензитетом, док 9 дијада с ниским концентрацијама сродничких група одговарају сукобима ниског интензитета. Другим речима, сукоби са средњим концентрацијама представљају јасну везу са високим нивоима интензитета. Интензитет у сукобима с високим прекограничним концентрацијама је равномерније распоређен, али ипак већина дијада сукоба показује средњи интензитет (18). Међутим, и високи (15) и веома високи нивои интензитета (12), односно укупно 27 сукоба, одговарају високим прекограничним концентрацијама сродничких група. Сразмерно томе, подаци указују на то да високи и веома високи нивои

интензитета много више одговарају средњим прекограничним концентрацијама (24/26), за разлику од високих и веома високих прекограничних концентрација сродничких група (27/54). Иако су малобројније, средње прекограничне концентрације могу бити посебно смртоносне. Сви сукоби укључују активне треће стране, као што су регионалне државе и/или велике силе.

Напоследку, на Табели 8 су побројане најсмртоносније познате конфронтације у периоду 2014–2020. године. Сви сукоби наведени на овој табели су интернационализовани, при чему њих пет у својим дијадама сукоба нарочито обухвата повезане етнички или верски сродне државе и под-државне актере. Дијаде сукоба на четвртм, петом и шестом месту представљају прекограничне везе између радикалних сунитских исламиста из Сирије (Исламска држава Ирака и Сирије) и њихове верско-идеолошке поклонице у Ираку. Ове дијаде сукоба могу се јасно навести као интернационализовани сукоби са прекограничним везама мада Ирак не представља јединицу анализе у нашој студији. Тако долазимо до укупно осам интернационализованих прекограничних сукоба. Интернационализовани, али не-прекогранични грађански рат између владе Сирије и Слободне сиријске армије 2014. године јесте најсмртоноснија дијада сукоба. Ова дијада за себе достигла је број од 56.581 жртве. Међутим, до 2014. године сам сукоб није имао просторне утицаје у посматраним државама, иако су међународни актери и даље били активно укључени (Русија, Велика Британија, САД, Иран). У исто време, пет дијада сукоба подразумева активно учешће војних актера који имају високе, средње и ниске нивое прекограничне етничке и верске повезаности у региону, од којих две дијаде заузимају највише позиције на скали.

ЗАКЉУЧАК

Наша пилот студија настоји да истражи обрасце конзистентности етно-демографских припадности (*прекограничност*) према врсти и интензитету сукоба. Прво, наши подаци откривају да већина дијада сукоба пребројаних између 2014. и 2020. одговара интернационализованим конфронтацијама. Занимљиво је то што се чини да суседни милитантни актери из сродничких етничких и верских заједница нису укључене у сукобе често као остале регионалне државе и међународне силе. Наша анализа боље се уклапа у претпоставку Тофтове о непропорционалном утицају образаца решења на интензитет сукоба. Самим тим, дијаде сукоба са средњим концентрацијама сродничких група очигледно представљају висок и веома висок интензитет. Подаци о високим концентрацијама сродничких група и високом интензитету су нешто нејаснији. Интензитет је у таквим сукобима равномерније распоређен. Укупни подаци показују да сукоби високог интензитета укључују значајне регионалне и међународне државне актере, али постоје само ограничени докази да сродничке групе које се граниче повећавају интензитет сукоба.

За групе средње величине, у литератури постоји већа вероватноћа да ће доживети сукобе високог интензитета у поређењу са осталим нивоима концентрације (Cederman, Gleditsch, Salehyan et al., 2013, 25). Осим тога, сви прекогранични сукоби обухватају верску припадност између суседних група. Групе са значајним суседним сродничким групама обухватају сунитске муслимане у Сирији, Турској и Либану.

Средње и високе концентрације могу се видети у случају курдског становништва у Турској и Сирији. Међутим, као што је Зартман приметио, „мали број истински прекограничних сукоба илуструје претерану наглашеност етничких и верских веза преко граница, за разлику од превласти унутардржавних сукоба и политике” (Zartman, 2017, стр. 25). Постоји снажна потреба за истраживањем савремених сукоба како би се свеобухватније и прецизније мапирале етничке припадности, измерила њихова концентрација и границе и укључили остали чиниоци који потенцијално утичу на распрострањеност, вероватноћу и интензитет сукоба.

Ипак, наша студија је подложна одређеним методолошким и аналитичким ограничењима. Недостатак званичних, инклузивних и непристрасних етно-демографских података и проблеми у вези са активним учешћем формација сродничких група у прекограничним сукобима представљају најважније препреке у процесу сакупљања података и анализе. Упркос томе, прикупили смо податке из најпоузданијих извора како бисмо попунили постојећу празнину и пружили истраживачима ажуриране, разумне и рефлексивне податке. Исто тако, дефинисање и категоризација различитих врста сукоба је изузетно сложен задатак. Разликовање међународних, регионално распрострањених и прекограничних сукоба представља изузетно напоран задатак, с обзиром на то да многи сукоби могу бити истовремено међународни, регионални и прекогранични. Тражење прецизности у бројању инцидената, груписању актера и категоризацији врста сукоба представља огроман методолошки и аналитички изазов који често захтева грубо поједностављивање сложености и ослањање на процене. На крају, постоји потреба за развијањем теоријски утемељених истраживања заснованих на емпијским подацима која би научницима и креаторима политика пружила бољи увид у окружења која су знатно склонија избијању сукоба, као и у значај етничких и верских веза широм Блиског истока.

REFERENCES / ЛИТЕРАТУРА

- Ahram, A. (2020). *War and Conflict in the Middle East and North Africa*. Polity Press: Cambridge.
- Arsan, A. (2018). *Lebanon: A Country Fragmented*. Hurst & Co Publishing: London.
- Ayres, W. R., Saideman, S. (2000). Is Separatism as Contagious as the Common Cold or as Cancer? *Nationalism and Ethnic Politics*, 6 (3), 91–113.
- Barr, J. (2011). *A Line in the Sand: Britain, France and the Struggle that Shaped the Middle East*. Simon & Schuster: London.
- Buhaug, H., Gleditsch, K. S. (2008). Contagion or Confusion? Why Conflicts Cluster in Space. *International Studies Quarterly*, 52 (2), 215–233.
- Buhaug, H., Cederman, L.-E., Rød, J. K. (2008). Disaggregating Ethno-Nationalist Civil Wars: A Dyadic Test of Exclusion Theory. *International Organization*, 62 (3), 531–51.
- Carmignani, F., Kler, P. (2016). The Geographical Spillover of Armed Conflict in Sub-Saharan Africa. *Economic Systems*, 40 (1), 109–119.
- Caprioli, M., Trumbore, P. F. (2003). Ethnic Discrimination and Interstate Violence: Testing the International Impact of Domestic Behavior. *Journal of Peace Research*, 40 (1), 5–23.

- Cederman L. E., Gleditsch, K. S., Salehyan, I., Wucherpfennig, J. (2013). Transborder Ethnic Kin and Civil War. *International Organization*, 67 (2), 389–410.
- Cederman, L-E., Wimmer, A., Min, B. (2010). Why do Ethnic Groups Rebel? New Data and Analysis. *World Politics*, 62 (1), 87–119.
- Cederman, L-E. (2010). Articulating the Geo-Cultural Logic of Nationalist Insurgency. In: *Order, Conflict, and Violence* (eds. S. N. Kalyvas, I. Shapiro, and T. Masoud), 242–270. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cederman, L-E., Girardin, L., Gleditsch, K. S. (2009). Ethnonationalist Triads: Assessing the Influence of Kin Groups on Civil Wars. *World Politics*, 61 (3), 403–37.
- Cederman, L. E., Girardin, L. (2007). Beyond Fractionalization: Mapping Ethnicity onto Nationalist Insurgencies. *American Political Science Review*, 101 (1), 173–185.
- Collier, P., Hoeffler, A., Rohner, D. (2009). Beyond Greed and Grievance: Feasibility and Civil War. *Oxford Economic Papers*, 61 (1), 1–27.
- Davis, D. R., Moore, W. H. (1997). Ethnicity Matters: Transnational Ethnic Alliances and Foreign Policy Behavior. *International Studies Quarterly*, 4 (1), 171–184.
- Del Sarto, A. R. (2017). Contentious Borders in the Middle East and North Africa: Context and Concepts. *International Affairs*, 93 (4), 767–787.
- Fawcett, L. (2017). States and Sovereignty in the Middle East: Myths and Realities. *International Affairs*, 93 (4), 789–807.
- Fawcett, L. (2005). *International Relations of the Middle East*. Oxford University Press.
- Fearon, J., Laitin, D. (2003). Ethnicity, Insurgency, and Civil War. *The American Political Science Review*, 97 (1), 75–90.
- Forsberg, E. (2009). Neighbors at Risk: A Quantitative Study of Civil War Contagion. Report presented at Uppsala University Department of Peace and Conflict Research. Available at: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:227639/FULLTEXT01.pdf>
- Forsberg, E. (2008). Polarization and Ethnic Conflict in a Widened Strategic Setting. *Journal of Peace Research*, 45 (2), 283–300.
- Gatier, P. L., Gubel, E. et al. (2001). *The Levant: History and Archaeology in the Eastern Mediterranean*. Konemann.
- Gurr, T. R. (2000). *Peoples Versus States: Minorities at Risk in the New Century*. Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press.
- Gurr, T. R. (1993). Why Minorities Rebel: A Global Analysis of Communal Mobilization and Conflict Since 1945. *International Political Science Review*, 14 (2), 161–201.
- Gurses, M. (2015). Transnational Ethnic Kin and Civil War Outcomes. *Political Research Quarterly*, 68, 1, 142–53.
- Hashemi, N., Postel, D. (2017). *Sectarianization: Mapping the New Politics of the Middle East*. Hurst & Co: London.
- Hegre, H., Raleigh, C. A. (2005). Population Size, Concentration, and Civil War: A Geographically Disaggregated Analysis. World Bank Development Research Group and Growth and Macroeconomics Team. Washington, D.C., 2005. <http://www.wds.worldbank.org/record?docid=000016406%5F20070604155514>
- Kefala, V. (2021). *International Politics in the Middle East and Unresolved Conflicts: Palestine, Lebanon, Syria, Iraq*. Sideris: Athens.

- Kepel, G. (2020). *Away from Chaos: The Middle East and the Challenge to the West*. Columbia University Press.
- Kepel, G. (2021). *Le prophète et la pandémie: Du Moyen-Orient au jihadisme d'atmosphère*. Éditions Gallimard.
- Koktsidis, P. I. (2014). How Conflict Spreads: Opportunity Structures and the Diffusion of Conflict in the Republic of Macedonia. *Civil Wars*, 16 (2), 208–38.
- Konaev, M., Brathwaite, K. J. H. (2019). Dangerous Neighborhoods: State Behavior and the Spread of Ethnic Conflict. *Conflict Management and Peace Science*, 36 (5), 447–68.
- Kaufman, A. (2014). *Contested Frontiers in the Syria-Lebanon-Israel Region: Cartography, Sovereignty, and Conflict*. Woodrow Wilson Center Press: Johns Hopkins University Press.
- Lacina, B. (2006). Explaining the Severity of Civil War. *Journal of Conflict Resolution*, 50 (2), 276–289.
- Lynch, M. (2016). *The New Arab Wars: Uprisings and Anarchy in the Middle East*. Public Affairs: New York.
- Mabon, S. (2020). *Houses Built on Sand: Violence, Sectarianism and Revolution in the Middle East*. Manchester University Press.
- Matuszeski, J., Schneider, F. (2006). Patterns of Ethnic Segregation and Civil Conflict. Center for Global Development. Harvard University. Available at: <https://www.cgdev.org/sites/default/files/archive/doc/events/02.09.07/Matuszeski-JMP.pdf>
- McHugo, J. (2018). *Concise History of Sunnis & Shi'is*. Georgetown University Press.
- Melamed, A. (2022). *Inside the Middle East: Entering a New Era*. Skyhorse Publishing: New York.
- Melander, E. (2009). The Geography of Fear: Regional Ethnic Diversity, the Security Dilemma and Ethnic War. *European Journal of International Relations*, 15 (1), 95–124.
- Meier, D. (ed.) (2019). *Bordering the Middle East*. Routledge: London.
- Petersen, R. D. (2002). *Understanding Ethnic Violence: Fear, Hatred, and Resentment in Twentieth-Century Eastern Europe*. New York: Cambridge University Press.
- Phillips, C. (2016). *The Battle for Syria: International Rivalry in the New Middle East*. Yale University Press.
- Phillips, C., Valbjørn, M. (2018). What Is in a Name?': The Role of (Different) Identities in the Multiple Proxy Wars in Syria. *Small Wars & Insurgencies*, 29 (3): 414–33.
- Posen, B. (1993). The Security Dilemma in Ethnic Conflict. *Survival*, 35 (1), 27–47.
- Rørbæk, L. L., Knudsen, A. T. (2017). Maintaining Ethnic Dominance: Diversity, Power, and Violent Repression. *Conflict Management and Peace Science*, 34 (6), 640–59.
- Saouli, A. (ed.) (2020). *Unfulfilled Aspirations: Middle Power Politics in the Middle East*. Hurst and CO.: London.
- Schofield, R. (2018). International Boundaries and Borderlands in the Middle East: Balancing Context, Exceptionalism and Representation. *Geopolitics*, 23 (3), 608–631.
- Starr, H., Thomas, G. D. (2008). The 'Nature' of Contiguous Borders: Ease of Interaction, Salience, and the Analysis of Crisis. *International Interactions*, 28 (3), 213–235.
- Steiner, M., Killebrew, A. E. (eds.) (2013). *The Oxford Handbook of the Archaeology of the Levant: C. 8000-332 BCE*. Oxford University Press.

- Stivachtis, Y. (ed.) (2018). *Conflict and Diplomacy in the Middle East: External Actors and Regional Rivalries*. E-International Relations Publishing: Bristol.
- Tholens, S. (2017). Border management in an era of 'statebuilding lite': Security assistance and Lebanon's hybrid sovereignty. *International Affairs*, 93 (4): 865–882.
- Tkachuk, O. (2010). Settlement Patterns and the Intensity of Violence in Ethnic Conflicts, PhD diss., Naval Postgraduate School, Monterey, CA. Available at: https://archive.org/details/DTIC_ADA536614/page/74/mode/2up?q=%22hasan+chowdhury%22
- Toft, M. D. (2003). *The Geography of Ethnic Violence: Identity, Interests, and the Indivisibility of Territory*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Toft, M. D. (2002). Indivisible Territory, Geographic Concentration, and Ethnic War. *Security Studies*, vol. 12 (2), 82–119.
- Van Evera, S. (1997). Hypotheses on Nationalism and War. In: *Nationalism and Ethnic Conflict* (eds. Michael E. Brown), 26–60. Cambridge, MA: MIT Press.
- Vogt, M., Bormann, N.-C., Rüegger, S., Cederman, L.-E., Hunziker, P., Girardin, L. (2015). Integrating Data on Ethnicity, Geography, and Conflict: The Ethnic Power Relations Data Set Family. *Journal of Conflict Resolution*, 59 (7), 1327–42.
- Weidmann, N. B. (2009a). Critical Configurations: Settlement patterns and Ethnic Violence. PhD diss., ETH Zurich. Available at: <https://www.researchcollection.ethz.ch/bitstream/handle/20.500.11850/20363/eth-41806-01.pdf>
- Weidmann, N. B. (2009b). Geography as Motivation and Opportunity: Group Concentration and Ethnic Conflict. *Journal of Conflict Resolution*, 53 (4), 526–543.
- Weidmann, N. B., Rød, J. K., Cederman, L.-E. (2010). Representing Ethnic Groups in Space: A New Dataset. *Journal of Peace Research*, 4 (4), 491–99.
- Weidmann, N. B., Ward, M. D. (2008). Spatial-temporal Modeling of Civil War: The Example of Bosnia. Paper prepared for the GROW-Net Conference, Zurich.
- Woodwell, D. (2004). Unwelcome Neighbors: Shared Ethnicity and International Conflict During the Cold War. *International Studies Quarterly*, 48 (1), 197–223.
- Zartman, W. I. (2017). States, boundaries and sovereignty in the Middle East: Unsteady but unchanging. *International Affairs*, 93 (4), 937–948.

APPENDIX / ПРИЛОГ

Table 1: *Ethnodemographic Indices* / Табела 1: *Етно-демоіграфски йоказайељи*

Variable / Варијабла	Description / Опис
Ethnic Group Identity / Етнички идентитет групе	Identification of ethnic affiliation of the population group / Идентификација етничке припадности дате групе становништва
Religious Affiliation / Верска припадност	Identification of religious denomination or sectarian affiliation / Идентификација верске деноминације или припадности секти
Geographic Location / Географска локација	Spatial location of the group within administrative districts / Просторна локација групе у оквиру административних округа
Estimated Demographic Size / Процењена демографска величина	Approximate percentage or numerical size of the group population / Одговарајући проценат или нумеричка величина дате групе становништва
Political Status / Политички статус	Position of the group within the political system (e.g., ruling, dominant, discriminated against) / Позиција групе у оквиру политичког система (нпр. владајућа, доминантна, дискриминисана)
Cross-border Kin Concentration / Прекогранична концентрација сродника	Presence of ethnic or religious kin populations across neighbouring states / Присуство етничких или верских сродних популација у суседним државама
Political Autonomy Status / Политички аутономни статус	Degree of political self-rule or autonomous governance / Степен политичког самосталног или аутономног управљања

Table 2: *Classification of Ethnodemographic Concentration* / Табела 2: *Класификација етно-демоіграфске конценітрације*

Category / Категорија	Code / Шифра	Operational Definition / Оперативна дефиниција
High Transborder Concentration / Висока прекогранична концентрација	HTBD	40% or more concentration of a kin population in at least one side of a bordering region / 40% или већа концентрација сродничког становништва у бар једном пограничном региону
Medium Transborder Concentration / Средња прекогранична концентрација	MTBD	20–40% concentration across bordering regions / 20–40% концентрације у пограничним регионима
Low Transborder Concentration / Ниска прекогранична концентрација	LTBD	Below 20% concentration across bordering regions / Испод 20% концентрације у пограничним регионима

Table 3: *Conflict Dyads Identification* / Табела 3: Идентификација дијада сукоба

Coding Variable / Варијабла кодирања	Description / Опис
Actor Type / Врста актера	Identification of actors participating in conflict / Идентификација актера који учествују у сукобу
External Involvement / Мешање споља	Presence of regional or international military intervention / Присуство регионалне или међународне војне интервенције
Ethnic Affiliations / Етничка припадност	Ethnic affiliation of actors / Етничка припадност актера
Religious Affiliations / Верска припадност	Religious affiliation of actors / Верска припадност актера
Transborder Kin Linkages / Прекограничне сродничке везе	Existence of ethnic or religious kin connections across borders / Постојање етничких или верских сродничких концентрација преко граница

Table 4: *Classification of Intensity* / Табела 4: Класификација интензитета

Intensity of conflict / Интензитет сукоба	Description / Опис
1) Low Intensity / Низак интензитет	armed incursions, violent incidents and tensions 0-200 / оружани упади, насилни инциденти и тензије 0-200
2) Medium Intensity / Средњи интензитет	armed incursions, frequent deadly violence 200 -1.000 / оружани упади, насиље често са смртним исходом 200-1.000
3) High Intensity / Висок интензитет	organized and systematic armed violence 1.000-5.000 / организовано и систематско оружане насиље 1.000-5.000
4) Very High Intensity / Веома висок интензитет	intense organized warfare, armed incursions, systematic bombing 5.000 ≤ / интензивно организовано ратовање, оружани упади, систематско бомбардовање 5.000 ≤

Table 5: *Classification of Type* / Табела 5: Класификација типа

Conflict Type / Тип сукоба	Description / Опис
Interstate Conflict / Међудржавни сукоб	Direct military confrontation between sovereign states / Директна војна конфронтација између суверених држава
Intrastate Conflict / Унутардржавни сукоб	Conflict confined within one state without substantial external military participation / Сукоб ограничен на једну државу, без значајног војног учешћа споља
Internationalized/Non-Transborder Conflict / Интернационализовани/непрекогранични сукоб	Civil or intrastate conflict involving external intervention but lacking direct neighbouring kin-group linkages / Грађански или унутрашњи сукоб који укључује интервенцију споља, али не обухвата директне везе суседних сродничких група

4) Internationalized/Transborder Conflict / Интернационализовани/ прекогранични сукоб	Conflict involving external intervention with identifiable ethnic or religious kin-group linkages across borders / Сукоб који укључује спољну интервенцију с препознатљивим прекограничним етничким или верским везама између сродничких група
---	--

Table 6: *Types of Conflict* / Табела 6: *Типови сукоба*

Types of Conflict / Тип сукоба	Percent / Проценат	Number / Број
(T1) Interstate / Међудржавни		2
(T2) Intrastate / Унутардржавни		37
(T3) Internationalized Non-Trans-border / Међународни не-прекогранични		98
(T4) Internationalized Trans-border / Међународни прекогранични		57
Total / Укупно	100%	194

Table 7: *Concentrations and Intensity* / Табела 7: *Концентрације и интензитети*

Intensity Levels / Нивои интензитета						
All conflicts without KGC / Сви сукоби без концентрације сродничких група	50	30	45	12	137	
Kin Group Concentrations / Концентрације сродничких група	Low / ниска	Medium / Средња	High / Висока	Very high / Веома висока	Dyads per Concentration / Концентрација дијада	
Low KGC / Ниска концентрација сродничких група	0	0	0	6	6	-29* Overlaps / Преклапања
Medium KGC / Средња концентрација сродничких група	0	2	12	12	26	
High KGC / Висока концентрација сродничких група	9	18	15	12	54	
Total Dyads per Intensity / Укупан интензитет дијада	9	20	27	30	194	

* Kin Group Concentrations / Концентрације сродничких група

**In 57 conflict dyads with transborder concentrations, 29 overlap with multiple concentrations of more than one group in the same dyad, sharing ethnic and religious kin linkages. / Од 57 дијада сукоба са прекограничним концентрацијама, њих 29 се преклапа са вишеструким концентрацијама више од једне групе у истој дијади које деле етничку и верску сродничку повезаност.

Table 8: *Deadliest Conflict dyads* / Табела 8: Најсмртоносније дијаде сукоба

Ranking / Ранг	Year / Година	Conflict Dyads / Дијаде сукоба		Casualties / Број жртава
		Side A + Allies / Страна А + савезници	Side B + Allies / Страна Б + савезници	
1	2014	Government of Syria / Сиријска влада	Free Syrian Army / Слободна сиријска армија	56,581
2	2015	Government of Syria / Сиријска влада	Free Syrian Army / Слободна сиријска армија	39,693
3	2016	Government of Syria / Сиријска влада	Free Syrian Army / Слободна сиријска армија	30,546
4	2017	Government of Syria / Сиријска влада	ISIS*	10,731
5	2016	Government of Syria / Сиријска влада	ISIS*	10,323
6	2015	Government of Syria / Сиријска влада	ISIS*	10,008
7	2017	Government of Syria / Сиријска влада	Free Syrian Army / Слободна сиријска армија	9,929
8	2018	Government of Syria / Сиријска влада	Free Syrian Army / Слободна сиријска армија	8,805
9	2014	PYD-YPG	ISIS*	8,305
10	2016	Government of Turkey / Турска влада	PYD-YPG	7,600

*Conflict dyads that include ISIS (Islamic State of Iraq and Syria) are factually internationalized. However, Iraq does not constitute a unit of analysis in the present study. / Дијаде сукоба које укључују Исламску државу Ирака и Сирије заправо су интернационализоване. Међутим, Ирак не представља јединицу анализе у овој студији.